

Dolenjski list

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE DOLENJSKIH OKRAJEV

TEDNIK ZA POLITIČNA, GOSPODARSKA IN KULTURNA VPRAŠANJA

LETO II. — ŠTEV. 34

NOVO MESTO, 25. AVGUSTA 1951

ČETRTLETNA NAROČNINA 75 DIN

IZHAJA TREDENSKO

Od tedna do tedna

Med ne posebno razgibanimi političnimi dogodki preteklega tedna je vzbudil največjo pozornost sklep Sovjetske zveze, da bo sodelovala na konferenci v San Franciscu, kjer bo 4. septembra začeli sodelovati o podpisu mirovne pogodbe z Japonsko. Moskovski voditelji, ki so v zadnjih tednih zamenjali ropajoče vojaške bobne z očitnimi veščicami, so čedalje bolj prepričani, da topovski material Kitajcev in Severnih Korejcev ne bo zadostoval za dosego nadržov, ki so si jih lani postavili s korejsko fronto.

Narščajoča diplomatska ofenziva — spominimo se na izmenjavo pism med ameriškim in sovjetskimi voditelji, na razne »mirovne« kongrese in na tisoče »globov mlru«, ki jih Sovjeti s prozornimi nameni izpuščajo na takih s silo zbornih kongresih, na mednarodno mladinsko zborovanje v sovjetskem delu Berlina, ki je spominjalo na parade hitlerjevske mladine in podobno, — postaja s sovjetske strani vse bolj in bolj hrupna. V zadnjih mesecih so predstavniki zahodnih velesil sestavili osnutek mirovne pogodbe z Japonsko. Sovjetska zveza se je otepal sodelovanja pri tem delu, zdaj pa je postavila svoje zahteve, v katerih nasprotuje določbam načrta pogodbe, ki govore o ponovni oborožitvi Japonske, o dvigu japonskega gospodarstva, reparacijah in o tem, da bodo ameriške čete po potrebi še ostale na Japonskem. Amerikanci so takoj odpisali v Moskvo, da naj Sovjeti nikar ne mislijo na zavlačevanje podpisa pogodbe, češ da so osnutek sestavljali 11 mesecev in da bodo zdaj pogodbo samo še podpisali. Medtem pa je Kremenlj zahteval v Ameriki potna dovoljenja za svojo 33-člansko delegacijo za San Franciscu. Konferenca o japonski mirovni pogodbi zato ne bo minila brez dvojnega največjih nasprotov. Zavlačevanje pogajanj na Koreji in nasprotja med nekaterimi azijskimi državami bodo v tem dvojnem služila Sovjetski zvezi prav gotovo za rezervno, zahodne sile pa se bodo na konferenci zanimala za usodo 840.000 japonskih vojnih ujetnikov, o katerih trdi SZ, da jih je že davno izpustila domov, v resnici pa je japonska vlada pred kratkim poslala podroben spisek nevtrajnih ujetnikov Organizaciji združenih narodov.

Zanimivo za politično ozračje Daljnega vzhoda pa je, da niti ena država podpisnic ne bo v celoti zadovoljna s pogodbo in da bodo morale vse nekoliko popustiti v svojih prvotnih zahtevah do japonskih reparacij, ozemlja in pod.

Da v informbirojevskih državah ne cvetijo ljudem rožice tako, kakor jih v peštrih barvah slikajo sovjetska poročila v tisku in radiu, kažejo vedno bolj pogosti prebegi iz teh držav. Skupina poljskih mornarjev se je zatekla pred dnevi na Švedsko; tja je pobegnila s starim letalom, na katerega so med pobegom streljali na Poljskem celo s topovi, tudi skupina poljskih državljani. Poljski konzul Ziemski v Winnipegu je prošil kanadsko vlado za pribežališče, prav tako tudi oficir poljske misticije B. Borowicz v Frankfurtu v Zahodni Nemčiji.

Ljudje, ki so pribežali iz Bolgarije v Jugoslavijo, pripovedujejo o neznanosti razmerah v svoji domovini, ki je postala navadna ruska gubernija. Ljudje imajo pravice samo še na papirju, dejanske pravice in vse prednosti pa ima peščica vladajočih moskovskih agentov in sovjetskih »socialistov«. Izkoriščanje ljudstva postaja vsebolj nezno, v šolah pa se morajo dijaki obvezno učiti vedno večjih laži o Jugoslaviji.

Pogajanja v Teheranu so v preteklih dneh dosegla verjetno vrhunec krize okoli perzijskega petroleja. Perzijska vlada odklanja angleške predloge za rešitev petrolejskega vprašanja, ker niso v skladu z zakonom o nacionalizaciji. Angleški minister Stokes in posebni ameriški poslanec Harriman sta v preteklih dneh še nadalje prizadevno obiskovala perzijskega šaha in predsednika vlade Mosadika, medtem pa se je proizvodnja nafte in delo čistilnic v Abadanu že občutno zmanjšala. Tudi v Perziji škrlijo Sovjeti čez mejo; diši jim petrolej, vendar pa nimajo dovolj tehničnih sredstev, da bi lahko odkupovali sproti vse količine nafte. Zato tudi v Perziji napeljujejo vodo na svoj mlin s hrupno propagando.

40 kg težkega volka je ustrelil

Lovska prisebnost in sreča sta pred dnevi upihnila življenje staremu volku, ki se je klatil po belokranjskih gozdovih. Lovce Pavel Frice iz Podgora, član lovške družine iz Predgrada ob Kolpi, je bil srečen, ki je kosmatinca srečal na samotnem pohodu. Kot star, izkušen lovec seveda ni dolgo pomišljal, kaj bi z neudnim obiskom, temveč je mrcino hitro položil na tla. Ko so volka stehali, so ugotovili, da je imel celih 40 kilogramov. Več dni so ga hodili ljudje ogledovat, tov. Frice pa bo dobil za odstrel škodljive divjadi lepo nagrado.

ZRNA IN PLEVE v dosedanjem odkupu

Pravilno smo zapisali v zadnji številki, da bodo Dolenjske Toplice prve v odkupu belih žit. V treh dneh so odkupili 85 % obvezne oddaje, med tem pa jim je še en dan nagajal dež. Količine bi bile še večje, vendar pa vsi kmetje do odkupa še niso omlatili žita. Predpisane količine niso pripeljali Ludvik Bučar iz Selišč, Jože Strniša iz Toplice in Erbežnik iz Gornjega polja, vendar pa so na krajevnem odboru prepričani, da tudi ti ne bodo zastajali za kmetovalci, ki so oddali celoten predpis. Da je šlo v Toplicah tako gladko, je zasluha skoraj vseh odbornikov, ki so pri odkupu v resnici pomagali. Kmetje iz Podturna so se dobro postavili; prvi dan so pripeljali 42 % celotnega predpisa. Ne moremo reči, da je bil pridelek v topliški dolini boljši kot kje drugod, vendar pa so kmetje pripeljali skoraj v vseh primerih lepo, očiščeno žito.

V St. Petru so prvi dan odkupili dobrih 10 %; žito je pripeljal 13 kmetov, ki so v celoti oddali predpisane količine. Pred oddajo so žito očistili s strojem pred zadrugo. Zadruga pa ima težave s prostori. V Beli cerkvi odkup »vili«, saj so v treh dneh odkupili samo 5 % količin in še te je pripeljalo 11 manjših kmetov. Čudne navade je pokazal ob odkupu posestnik šeste skupine, največji kmet Alojz Rodič iz Tomažje vasi št. 3. Trdi namreč, da še ni dobil odločbe o obvezni oddaji žita, vseeno pa je pripeljal v zadrugo 408 kg žita. V zadrugi in na KLO pa dobro vedo, da ima Rodič 1990 kg obvezne oddaje.

V trebanjskem okraju mnogi kmetje vztrajno poslušajo vest, ki so jo raztrosili sovražni prišepetovalci: »Samo 50 % bo treba oddati.« Pobožno željo, da bo treba oddati samo polovico predpisa oddaje belih žit razširjajo ponekod celo odborniki kot je Hribar v KLO Vel. Gaber. Vest o polovični oddaji žita je zelo razširjena tudi v St. Rupertu, Mirni in v Trebnjem.

Posamezni večji kmetje, ki trdovratno vztrajajo pri tem, da bo odkup »res znižan za polovico«, pa špekulirajo celo s temi, doma skuhanimi načrti. Posestnik Anton Lap iz Zidanega mosta je namesto 1080 kg »pri najboljši volji« oddal komaj 211 kg žita. Med večje reveže spada tudi Marija Udovič iz Belšnje vasi. Na velikem posestvu je od predpisanih 1015 kg žita namenila oddaji le 347 kg. Svojevstrane račune je pokazala tudi Ottilija Kumer z Jezera pri Lukovku, ki ni hotela oddati sploh ničesar, dokler je ni podučil admi-

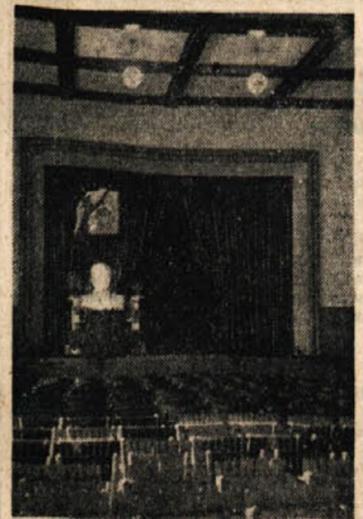
ZVEZA BORCEV IN FRONTA NA KOČEVSKEM STA DELAVNI TUDI V POLETNEM ČASU

Navzlic poletnim mesecem organizacije Zveze borcev v kočevskem okraju ne spijo. Sklep, da bodo v novem šestmesečnem tekmovalju na čast ustanovitve Jugoslovanske armade pred 10 leti vključili v svoje vrste vse, ki so sodelovali v narodnoosvobodilnem pokretu, ni ostal le na papirju. V dveh mesecih so se vrste Zveze borcev pomnožile za 145 novih članov. Letos bodo v kočevskem okraju odkrili še tri spomenike padlim borcem in žrtvam fašizma; stali bodo v Loškem potoku, Kočevju in v Sušju pri Ribnici. V Seču pri Polomu, kjer sta se leta 1942 nahajala Centralni komite KPS in Izvršni odbor OF Slovenije, bodo odkrili spominsko ploščo, prav tako pa se bodo s podobno ploščo spomnili tudi bojev enot narodnoosvobodilne vojske v Dolenji vasi pri Ribnici, kjer je bila razorožena cela italijanska divizija.

Osvobodilna fronta je v zadnjih dveh mesecih dobila na Kočevskem 335 novih članov. V samem Kočevju frontovci pridno sodelujejo pri obnovi mesta, tlakovanju ceste in odstranjevanju ruševin.

V Dolenjskih Toplicah so dobili nov kinoprojektor

Delavni Topličani so pri gradnji združnega doma mislili tudi na kino, ki je važno kulturno-vzgojno sredstvo. Ko

Dvorana topliškega združnega doma je priljubljeno zbirališče vaščanov in zdravilišnih gostov

nistrativni ukrep, da je oddaja resna zadeva. Sodišče jo je obsodilo na 8000 din globe ali 40 dni zapor. Sele potem je upoštevala odločbo KLO.

»Veliki reveži« ali pa »polovičarji« so jezni na kmete v Primškovem, ki so v celoti oddali predpisane količine žita. Primškovanec ni zmotila odprava obveznega odkupa krompirja, vina, mesa, mleka in krme, ampak so svoje obveznosti v belem žitu toliko raje izpolnili. Dobro namreč vedo, da bo ljudska oblast ne samo znižala oddajo žita, temveč jo bo popolnoma odpravila, ko bodo za to podani pogoji. Prav tako pa Primškovanec tudi vedo, da bodo predpisane količine izterjane v celoti in je vsako upanje na znižanje v sedanjem času le želja posameznikov, ki se ne zavedaajo potreb skupnosti. Prazne govornice in upanje na »prijit Americanov« ne bo rešilo nikogar pred izpolnitvijo dolžnosti. Za celotno oddajo predpisanih količin belih žit pa govori tudi dejstvo, da so letos kmetje oproščeni oddaje prosa, ajde in ostalih pridelkov, ki jim bodo v celoti ostali doma in s katerimi že zdaj samovoljno razpolagajo.

Jedilno olje, ki raste na drevju ...

Letos se obeta polhom v prostranih dolenjskih bukovih gozdovih kar preobilno paša. Dolgo že ni bilo take letine žira, da bi se pod težo plodov veje kar upogibale. Približno takšno letino bukovega žira smo imeli leta 1946, pred in potem pa vrsto let ne.

Čemu toliko besed o bukovem žiru? Bukov žir vsebuje visok odstotek prvovrstnega jedilnega olja. Prav in potrebno je zato, da že zdaj, tik pred jesenjo, mislimo na nabiranje bukovega žira. Bukov žir bodo odkupovale prav gotovo tudi letos kmetijske zadruge, predelovalna industrija pa nam bo iztisnila iz njega zelo uporabno, dobro dišeče jedilno olje, ki nam ga še vedno primanjkuje. Nabiralec bodo poleg plačila v denarju prejeli tudi lepe količine olja. Kdo se torej nabiranja ne bi lotil, ako mu to čas le količaja dopušča?

Nekateri mislijo, da je nabiranje bukovega žira težavno delo in da se zato ne izplača. Ko so leta 1946 nekateri nabirali posamezne plodove z roko, so morda ob počasnih uspehih resda obupali, ker se nabiranja niso lotili smotno.

Najlaže nabiramo bukov žir na ravnih ali rahlo poboženih legah, na robu senožeti in v gozdovih, kjer vsako leto grabljo listje. Tu odstranimo samo odpadlo vejje, stresemo bukvine veje in z grablji pograbimo žir skupno z odpadki in vreče. Še boljše je, če lahko predstresanjem vej pograbimo po tleh ruže in dobimo tako največ čistega žira. Zamudno in nepotrebno je, ako pozneje posamezne plodove zbiramo z roko. Na Kočevskem so nam povedali, da nabirajo žir takole:

»Potem ko počistimo vejje in suhljad pod bukvami, natresene plodove pograbimo in v vrečah spravimo domov. Doma ga damo v žitni čistilnik ali vešnico, tako da mu prepih odpiha listje, travo in druge lažje smeti, v čistilniku pa ostane žir z lupinami. To presejemo na srednje gostem rešetu in dobimo skoraj čist žir. Z lahkoto

Spominu 67 partizanov, talcev in žrtev

Lepo je, veš, mama, lepo je živeti, toda, za kar sem umrl, bi hotel še enkrat umreti!

Kajuh.

Na najlepšem travnatem prostorku skoraj ob robu gozda, blizu starodavne cerkvice sv. Roka nad Poganci, na starem križišču partizanskih poti, od koder se odpre človeku razgled daleč po dolini Krke, so v nedeljo 19. avgusta člani Zveze borcev iz Smihela pri Novem mestu odkrili spomenik padlim borcem, talcem in ostalim žrtvam fašizma s področja smihelskega krajevnega odbora. Na zgodovinskem mestu, kjer je padel partizan Zvone Ranko-Pavle, je za večne čase postavljen nov dokaz, da je bila pot do svobode trnjeva, priborjena zmaga pa plod naših borb in nešteti žrtev. Spomeniki, ki jih postavlja ljudstvo svobodne Jugoslavije spominjajo najdražim, so zahvala njim, ki so se žrtvovali za nas, hkrati pa trdna vez partizanskih let, borb in trpljenja z leti ustvarjanja in graditve socialistične domovine.

To je občutila tudi množica ljudstva, ki se je preteklo nedeljo zbrala k odkritju novega spomenika. Slavnost je v imenu krajevne organizacije Zveze borcev iz Smihela zadel Gustav Burgar. Mladinski pevski zbor je zapel uvodno pesem, nato pa je spregovoril o pomenu partizanskih spomenikov, o veličastni borbi naših narodov za svobodo in o žrtvah izza let vojne član okrajnega odbora Zveze borcev Jože Zamljen. Poudaril je, da so prav žrtve, ki smo jih dali za osvoboditev, granitni kamen našega lepšega in boljšega življenja, ki ga ustvarjamo. Z uzklikom Partiji, spominu žrtev in tovarišu Titu je zaključil svoj govor, medtem pa so na odkritem spomeniku zablestela rdeče vklešana imena 39 padlih partizanov in 28 talcev ter žrtev.

V imenu novomeške garnizije naše armade je nato spregovoril podpolkovnik Vid Jerič. Obudil je spomin na slavna leta ljudske revolucije, ko smo v organizirani borbi kovali bratstvo in enotnost vseh jugoslovanskih narodov. Zaman so zato danes vsi napori besnih kominformovcev, ki skušajo zanikati pomen našega boja, ki je edinstven v dosedanjih človeški zgodovini. Ob spomenikih, kakršnih tudi zdaj tudi na tem mestu, je podčrtal tovariš Jerič, objublja Jugoslovanska armada, da bo veran čuvar naše svobode in nosilec idej, za katere so umirali naši najboljši.

Zastopniki organizacij ter svojci padlih so zatem položili pred spomenik vence in šopke rož, mir toplega poletnega predpoldneva pa so pretrgale častne salve vojakov. Mladina je nato zapela žalostinko, ki je mnogim svojcem izobila solze ob spomenu na drage, katerih imena bodo odslej na spomeniku govorila poznim rodovom, da za svobodo nobena žrtev ni prevelika.

Z uzklikom »Slava!« in s toplimi besedami tovarišstva se je od padlih borcev in žrtev poslovil nato še član krajevnega odbora Zveze borcev Franc Prijatelj, nar kar je bila svečanost zaključena. Svečanosti ob odkritju spomenika bi se lahko udeležilo še veliko več ljudi, če bi organizacije ZB v Smihelu in v Novem mestu bolj seznanile svoje članstvo s pomembnim odkritjem lepega spomenika.

Na partizanskem mitingu pri Mrvarju na Hribu pa so se popoldne sestli mnogi stari partizani ter obudili spomine na slavne dni narodnoosvobodilne borbe.

Maršal Tito dvakrat boter v Beli Krajini

V družini Zana Nemančič v Trnovcu in Jožeta Krstina v Dragomlju vasi so pred dnevi praznovali rojstvo desetega otroka. Obema otrokoma je otrovni maršal Tito, ki je po svojem odposlancu majorju Alojzu Kocmurju poslal svoje čestitke in darila. Ob srečna očeta sta nosilca spomenice iz leta 1941 in zavredna aktivista Osvobodilne fronte. — K prirastku v družini in k maršalovi počastitvi jima čestita vsa Dolenjska!

Epidemija tifusa v Kočevju

Vsako leto doživljamo na Dolenjskem posamezne primere črevesnih nalezljivih bolezni, ki izvirajo iz zauživanja slabe, okužene vode ali iz različnih drugih vzrokov, med katerimi je pogosto na prvem mestu slaba higiena naših vasi in mest. V preteklem tednu pa je izbruhnila v Kočevju epidemija paratifusa, ki je do 17. avgusta zajela že nekaj nad 90 bolnikov. Oboleni osebe so deloma vozili v bolnišnico v Ljubljano, nato pa so zaradi prenapoljenosti te bolnišnice uredili v Kočevjučasno infektološko bolnišnico.

Ker je kočevski vodovod še izza let vojne poskodovan, neurejen pa je bil tudi plinski klorinator pri črpalnih napravah vodovoda, so prebivalci Kočevja že dalj časa uživali neprimerno vodo. Pogosto dežuje je v zadnjih tednih še pripomoglo, da se je voda v cevovodju onesnažila z nerazkuženo in tako pripomogla k razširitvi bolezni. Epidemiološki oddelek Cen-

tralnega higienskega zavoda iz Ljubljane je takoj poslal v Kočevje posebno strokovno ekipo in uredil v mestu bakteriološki laboratorij, da bi paratifus čimprej zatrl. Vodo so začeli takoj razkuževati z rezervnim klorinatorjem.

Število obolelih pa bi bilo v Kočevju veliko manjše, če bi se ljudje v letošnjem juniju odzvali cepljenju proti tifusu. Prebivalci Kočevja pa so pokazali zelo malo razumevanja za cepljenje, ker bi sicer bilo sedanje število obolelih veliko manjše, pri cepljenih osebah pa bi paratifus potekal veliko lažje. Malomaren odnos do vodovodnih naprav s strani KLO Kočevje in nezanimanje prebivalcev do cepljenja nas opozarjata, da takih pomanjkljivosti v bodoče ne smemo ponavljati.

V Kočevju so odprli novo ljudsko kopališče

Preteklo nedeljo so v Kočevju odprli novo kopališče z restavracijo in neposredni bližini mesta ob Rinji. Ob kopališču grade zdaj še otroško igrišče s plavalnim bazenom in igrišči za tenis in odbojko.

Pionirji kočevskega okraja so letovali

Kočevski pionirji so pred nedavnim zaključili tritedensko letovanje v Fari. V začetku so taborili, vendar pa so se pozneje zaradi slabih letov in dežja morali preseliti v tamkajšnji dijaški dom. Od porabljenih vsote denarja odpade na vsakega otroka — bilo jih je 25 — približno 4000 dinarjev. Otroci so imeli odlično hrano, tako da so se s sončenjem, plavanjem in s telesnovzgojnimi igrami precej okrepili in se vrnili domov zdravi in veseli.

V TISKOVNI SKLAD DOLENJSKEGA LISTA SO PRISPEVALI

Okrajni ljudski odbor Trebnje 15.000 din, Okrajni ljudski odbor Črnomelj 15.000 din, Kmetijska zadruga Sv. Križ pri Litiji 9600 din.

Posnemajte!

Državna posestva prodajajo v Ribnici

Pred dnevi je uprava državnih posestev odprla v Ribnici svojo poslovalnico. Prve dni je bila trgovina polna ljudi, ki so radi kupovali kakovostne pridelke po nizkih cenah. Zelenjave, sadja, mesnih izdelkov, pijač, moke in drugih pridelkov v novi trgovini ne manjka. Ribničani so skrb uprave državnih posestev, ki praktično skrbi za zniževanje cen, toplo pozdravili.

BELOKRANJSKI AKTIVISTI!

Okrajni odbor OF Črnomelj priredi v nedeljo dne 26. avgusta ob 8. uri zjutraj na Pungertu v Metliki

ZBOR AKTIVISTOV OSVOBODILNE FRONTE

Vabimo vse stare borce in aktiviste, ki so delali in živeli v Beli krajini! Po zborovanju prosta zabava.

Vabi Okrajni odbor OF Črnomelj

Prosimo za odgovor

Precej mesec je že minilo od zbora volilcev, na katerem je bila postavljena zahteva, naj posebna komisija za preimovanje ulic pregleda imena novomeških ulic. Če trdimo, da je Novo mesto partizansko mesto, potem nam kopica srednjeveških svetnikov v naših ulicah ravno ne dela posebne časti! Ali komisija za preimovanje ulic sploh ni bila ustanovljena? Če pa je bila, ali kaj dela ali ne? Prosimo za odgovor.

Bralec Dolenjskega lista.

Tako se je začelo Nekaj spominov na delo metliške organizacije OF v letu 1941

(Po pripovedovanju Martina Zuglja, Jožeta Slanca, Anice Ivec in Regine Fir zapisal Peter Romanič)

V Metliki je bilo že dolgo vrsto let pred drugo svetovno vojno precejšnje število napredno mislečih ljudi. Komunistična partija v mestu in okolici je bila močna, politično delo komunistov se je čutilo ob vsaki priliki. Organizirani protestni shodi proti raznim nasilnim metodam vladajočega režima, izobčanje rednih zastav na raznih vidnih krajih in podobni znaki nezadovoljstva množice so dokazovali, da usmerja politično zavest ljudstva revolucionarna Partija delavskega razreda.

Vedeti metliški poslanec Dako Makkar, ki je bil sicer izvoljen tudi za časa Živkovićeve diktature, je na zahtevo svojih volilcev prvi predlagal na nekem sestanku poslanec v Ljubljani, naj bi poslali kralju Aleksandru pozdravno resolucijo s pripombo, da »... narod želi, da se ga pokliče spet k sodelovanju pri vodstvu države.« To je seveda pomenilo prav toliko, kakor da je narod sit diktature. Ko so ostali poslanci ostremeli nad predrzno pripombo, se je Makar izgovoril, češ stako so mi naročili volilci... Ni treba dvomiti, da so mu to res naročili — metliški komunisti.

Med prvimi komunisti je bil še živeči Jože Slanc, katerega so imeli takrat žandarji hudo na piki. Za vsako protidržavno akcijo se je moral zagovarjati, čeprav tudi ni bil zraven. Sam pripoveduje, da je v letih 1935—1941 plačal za razne politične prekrške blizu 5000 din denarnih glob, kar je takrat pomenilo polletni zaslužek nižjega uradnika.

Sovražna okupacija je našla metliške komuniste pripravljene. Starim, izkušenim komunistom so stredili mladi, revolucionarno razpoloženi ljudje. Organizacija OF se je takoj po ustanovitvi hitro utrdila. V Urhovji hiši so se zbirali člani okrožnega komiteja, nekaj časa pa je bila v tej hiši tudi ciklostilna tiskarna. Sekretar okrožnega komiteja je bil takrat Jože Borštnar, za njim pa je prevzel to delo Ivan Novak-Očka. Zbiranje orožja in raznega materiala je bilo dobro organizirano, mladi komunisti in nekomiunisti pa so začeli pripravljati prve sabotažne akcije. Med dobrimi organizatorji in zbiralci materiala je bil tudi pater Norbert, ki je pozneje padel na Suhorju kot organizator in komandant bele garde. Pater Norbert je bil v začetku navdušen član OF, pozneje pa se je izkazalo, da je to le hinil; v resnici se je pokoril navodilom vojskujočega škofa in Vatikana ter postal izdajalec.

Delo Osvobodilne fronte je okupator kmalu začutil. Proti koncu maja ali v začetku junija 1941 so imeli Italijani nek svoj državni praznik. Za to priložnost so priredili v sokolskem domu banket, na katerega so povabili metliško mladino brez staršev. Članice OF z Anico Ivec na čelu so šle takoj na delo in pripravile bojkot okupatorjeve prireditve. Banketa o. plesa so se dejansko udeležile le tri mladinke. To je bila prva liha demonstracija proti okupatorju, ki jo je organizirala OF.

Borbena razpoloženi fantje so le s težavo mirovali. Z vsa vrnemo so se pripravljali na oboroženo borbo. Prvi napad

(dneva se udeleženci in ostali točno ne spominjajo) so organizirali z bombami na sovražnikov vlak pri Križevski vasi, vendar kakšne večje škode ni bilo. Udeleženci napada so takrat še živeli na svojih domovih. Po pripovedovanju raznih Metličanov je bilo tiste čase še več podobnih napadov.

V avgustu 1941 se je vrnil iz Zagreba sedanji sekretar novomeškega okrajnega komiteja KPS Martin Zugelj. Z njegovim vstopom v mestno organizacijo OF se je delo v njej že bolj poživilo. Zbrano orožje, ki je bilo zakopano ob zidu v gradu, je bilo treba spraviti v »gmanjce«, kajti fantje so šli v partizane. Orožje so spravili nekje večera v mraku. Od grada so ga nosili navzdol mimo potoka Obrh, naprej po obraslem bregu proti cesti in čez to na Veselico (v metliški vinograde); tu je bilo orožje na varnem.

Po požigu italijanskih barak pri Krmačini, ki ga je opravila zaščita, sabotažna skupina aktivistov iz Draševic in iz metliške organizacije, so članom zaščite postala tla doma prevročna. Začeli so se pripravljati za odhod v hribe. Ko se jih je prvih osem odločilo za ta korak, so si odločili zbirališče v Lozici nad Veselico. Neke viharne deževne noči v začetku septembra 1941 se je zbralo pri aktivistu Martinu Zuglju v Svržkahih osem prvih metliških partizanov. To so bili Ivan Kopinič iz Radovičev, Franc Matjašič in Obrul iz Rosalnic, Anton Prus, Ivan Černič in Jože Slobodnik iz Metlike ter neki italijanski vojak, ki je pobegnil iz vojske in se pridružil prvim partizanom. Imena osmega partizana iz te skupine se nihče ne spominja (prosimo vse, ki bi se ga slučajno spomnili, da sporočijo to uredništvu Dolenjskega lista).

Tri metliške partizane je pripeljala na javko Anica Ivec. Dekleta iz njene civilske delavnice so bila med najdelavnostnejšimi mladinskim aktivistkami v Metliki. Cela hiša Ivecih je bila izredno zavedna in vseskozi poštvovalna; nihče izmed družine ni pomišljal niti hip, kadar se je bilo treba irtvovati za narodnoosvobodilni pokret. — Kakor da bi kaj slutili, so Italijani v noči, ko so metliški partizani odhajali na javko, besno streljali. Navzlic temu so se fantje pravočasno zbrali na določnem mestu. Odločeno je bilo, da se bodo priključili črnomeljski partizanski četli, ki je taborila v Miklarjih. Veza je bila vzpostavljena, vendar pa so se fantje morali vrniti, ker so v temi zgrešili pot. Naslednji večer so se spet oglasili pri Martinu Zuglju, ker je bilo treba znova vzpostaviti stike s črnomeljsko organizacijo. S pomočjo ostalih članov organizacije jim je Martin Zugelj preskrbel skrivališče v zidnici svojega brata Jožeta pri Vinomeru. Tja so jim pošiljali hrano in ostalo, kar so potrebovali. Z bojevitimi fanti ni bilo lahko; le s težavo so jih obdržali člani organizacije prve dni skrite v zidnici, saj bi se sicer spopadli tudi s celo italijansko divizijo, če bi jim prišla na pot. Skrivali pa se je bilo treba zaradi bližnje zidnice nevarne Lončaričeve izdajalske družine.

Po osmih dneh je bila veza spet vzpostavljena. Osem s puškami, pištolami in bombami oboroženih mož in fantov je odšlo proti Debelemu vrhu, da bi se priključili ostalim prvim belokranjskim junakom, ki so se odločili, da z orožjem v roki napišejo prve strani najslavnije zgodovine svoje ožve in širše domovine.

2. novembra 1941 so skoraj vsi prvi belokranjski borci padli v borbi z Italijani na Gornjih Lazah. Na njihovo mesto pa je stopilo na tisoče drugih Belokranjcev in Belokranjk, ki so masčevali smrt prvih partizanov in nagnali v okupatorjeve kosti strah in trepet. Okupator se v navidez mirni belokranjski deželici ni počutil niti trenutke več varnega. Več tisoč fašističnih osvajačev je za vedno našlo svoj življenjski prostor: v skromni belokranjski zemlji. Kakor koli je okupator hotel pokazati svoje »junastvo« nad neoboroženim ljudstvom, ga je doletelo maščevanje naslednikov prvih junakov iz leta 1941.

Na nešteti spopadih je okupator doživljal poraze, tako da si kmalu ni več upal iz utrjenih postojank. Med belokranjskim ljudstvom bo za vedno krožila prenekatera resnična zgodba o fašističnem krvoločnem in strahopetnosti. Kolikokrat je več sto Italijanov bežalo pred dvema terencema, ki sta jih napadla s kakšno lovsko puško ali pa le — z miniranjem kamenja, samo da je pokalo... Belokranjci ne bodo nikdar pozabili, kako so fašistični oficirji in vojniki pribežali po mnogih spopadih v postojanke brez orožja in brez obleke v samih spodnjih hlačah, ki so imele na zadnji strani sumljivo barvo... Res, Belokranjci niso nikedar pozabili. Prav bi bilo, da tudi oni, ki so po milosti partizanov odnesli umazane pete nazaj v Italijo, ne bi pozabili tistih dni. Morda jih bo spomin na preteklost obnavljal podobnih smrat... Belokranjci so prav taki kakor so bili v letih vojne, njihove pesti pa niso nič manj trde. Belokranjci želijo kakor vsi Jugoslovani živeti v miru, izzivati, žaliti ali zaslužniti pa se ne bodo pustili nikoli in nikomur več.

PESNIK MIRAN JARC

(Ob deveti obletnici njegove smrti)

Kakšno čudovito tišino in mir doživljam danes, če hodim po roških in kočevskih gozdovih. Le prastara drevesa sune v sapi, in iz daljave odmeva drvarjeva sekira in žaga. Stoletna pokojnost se je spet povrnila v »zeleni dvoje«, kjer je shranjenih toliko sijočih spominov na slavne partizanske boje in kjer skrivata danes tišina in mah toliko svetlih grobov naših sinov in hčera, ki so šli v boj za svobodo in padli zanj. Nekje med njimi je tudi neznan grob pesnika Mirana Jarca. Ranjenega so zajeli in astrelili fašistični »junaki« 24. avgusta 1942. Vse do zadnjega ni bil znan točni dan Jarčeve smrti. Zdal pa ga je po podatkih Pavla Kamenška iz Ljubljane, ki je bil zajet in obstreljen hkrati z Jarcem in po dokumentu laškega vojskega poveljstva, ugotovil uneti raziskovalec zgod. naše osebnostne borbe prof. Janko Jarc, naj upravniki Novomeškega muzeja. Svojo ugotovitev, kakor tuaj pesnikovo pot v partizane in kratkorojno bivanje med njimi, je opisal v letošnjem »Obzorniku« št. 3: »Miran Jarc v partizanih«. Tako nam je razkril pogled v zadnje dneve tega pomembnega pesnika našega predvojnega pesniškega rodu in izredno kultiviranega človeka. Naj se pisatelja romana »Novo mesto« ob deveti obletnici njegove smrti spomni tudi Dolenjski list.

Miran Jarc je bil rojen 5. julija 1900 v Črnomlju. Po končani gimnaziji v Novem mestu je šel v Zagreb študirat slavistiko in romanistiko. Študije je zaključil v Ljubljani, nato pa prestopil v bančno službo, kjer je ostal vse do leta 1942. Jarc je najizrazitejši zastopnik »ekspresionizma« — pesniške struje po prvi svetovni vojni. Razen pesni je pisal tudi drame, novele, romane, povesti, eseje, kritike in podobno. V knjigah je izdal pesniške zbirke »Človek in noč« (1927), »Novomebrske pesmi« (1936), »Pesmi« (1940) ter roman »Novo mesto« (1932), kjer je opisal novomeško žiljenje, zlasti dijaško, zadnja leta prve svetovne vojne, in povest »Jalov dom« (1941).

Kakor ekspresionisti sploh, se je tudi Jarc v svoji poeziji in prozi zamikal vase, v svoj lastni svet, ki je prav zaradi svoje močne poduhovljenosti ostal nekeje izven stvarnega življenja in časa, v nekem bolj ali manj jalovem iskanju in upodabljanju sveta »čiste« človečnosti in »čiste« umetnosti. V svojih zadnjih stvaritvah, zlasti v zbirki »Pesmi«, pa se je bil že občutno približal stvarnemu življenju, njegovim prečim vprašanjem in času, v katerega so se vpletale grozeče sence nove svetovne vojne. Kot pričajo odlomki, ki jih je utegnil napisati v svojem niti dvomešnem življenju med partizani, bi bili dobili z njim tudi značilnega poeta in epika naše osebnostne borbe, ki je za svojo umetnost že iskal in dobival novo obliko in novo vsebino.

28. junija 1942 so ga v eni svojih zloslavnih »racij« pobrali Italijani in ga kot osumljenca še isto noč z drugimi vred odpeljali v internacijo. Pri Borovnici pa so partizani napadli vlak in rešili vse internirance. Jarca so dodeli delavskemu bataljonu, od 21. julija pa do smrti je bil v skupini članov Izoršnega odbora — v skupini Mateja Bora. Ko so se 15. in 16. avgusta partizani umikali okupatorjevi obkolitvi, je že tako slabotni Jarc podlegel. Bor ga je skrtil v gozdu, do pozneje pridejo ponj. V gozdu pri Pogledu ga je bil tudi našel Pavel Kamenšek. Ker nikamor nista mogla, sta tičila blizu vasi, kamor sta hodila po hrano in vodo. Na tej poti so ju 24. avgusta presentili Italijani in ju tudi našli, ko sta čepela skrita v grmovju. Začeli so ju obstreljavati. Jarc je dobil več krogel in bil takoj mrtav. Kamenška pa so samo ranili in vzeli s seboj. Kje je grob pesnika Jarca, ni znano. Skriva ga roška hosta, kakor skriva še toliko drugih, bridkih in veličastnih skrivnosti v svojem osrčju. Dogodkom in junakom pojo zgodovi svojo večno pesem, pojo jo tudi pesniku Miranu Jarcu.

Otmar Skale st.: Prispevki k zgodovini Dolenjske Novo mesto pred desetletji

(Nadaljevanje in konec)

Oddaljenjša božja pota so bila: cerkev na Trški gori, Zaplaz nad Čatežem v bivši občini Velika Loka z znano gostilno pri Urbančiču, in Zalostna gora pri Mokronogu, kjer so grešniki dobili odve svojih pregeh s plazanjem po golih kolenih okoli oltarja. Razumljivo je, da jim je bilo po tem težkem delu potrebno izdatno okrepčilo in so se božjepotniki vračali domov veselo razpoloženi.

Med obrtniki tedanje dobe so bili znani: Mesarji: klali so v stari mestni klavnici pred starim mostom. A. Windischer iz Kandije; sekal v klavnici, 1885. Fr. Pinter iz Kandije, na Ljubljanski cesti (zdaj Berger), 1885. Anton Gačnik, umrl 1916. Ludv. Ferlič, v svoji hiši, Pošta ulica, s klavnico. Jože Jazbec, pršutar, tik »Narodnega doma«, 1885. Pozneje so imeli klavnice pri Košaku, pri Fleglerju (Fabjan), Mežnaršču in Windischerju v Kandiji.

Usnjariji: Franc Kastelic, od njega prevzel 1886 Stemberger, Karl Luser, 1885. Hočevar, Vidic, Florjanski trg, Mramor Miha, Ljubljanska cesta, 1890.

Peki: Mestna pečnica; vodila Grajlandova v mali hiši med Prosvetnim domom in Seidlovo hišo. Mehora Jakob, Janez, na Glavnem trgu; 1888 in 1908. Paučič Jakob, na Glavnem trgu, 1892. Ilvsky Ludvik, Glavni trg (zdaj fizk. trgovina), 1885. Nerad (Grimej) v Gromovi hiši, Germ K., Glavni trg.

Kovači in ključavničarji: Petrič (nasproti Totenbirta). Bobnar v Kandiji, 1885. Gorupič v Kandiji, 1890. Košiček Jože, ključavničar od 1885, zdaj v Motetovi hiši. Ridinger, Katarinini trg. Radeš, Katarinini trg. Prečelj, ključavničar na Katarininem trgu, hiša bombardirana, po-

znej v Pintarjevi hiši na Ljubljanski cesti, 1900.

Dimnikarji: Stancer-Atila (tudi strasten tičar), na Tavčarjevi cesti. Bernard Viljem, umrl 1915.

Krojači: Weiss Anton; prodal hišo Bonu z Rake leta 1918. Niefergal Viktor; 1885; dober pevec-tenorist. Kindl Venceslav; 1885; bil tudi čitalniški sluga.

Čevljarji: Stuler, Društvena ulica, 1885. Knific, v lastni hiši v Društveni ul., 1885. Jazbec, Društvena ulica.

Brivci: Stengele, 1885. Opravljal svoj posel pod Rotovžem. Haman, 1885; na Glavnem trgu, nasproti Rotovža. Dianič Gjurjo, na Glavnem trgu, 1896. Kuzman Josip, 1898. Svetec Ivan, 1900; prevzel od Hamana.

Izvoščki: Cvelbar, zaposlen v »Casino«, 1885. »Matijček« Papež, za kloštom; z enim konjem, 1885. »Zunk« v Zabji vasi, na vogalu Zagrebške in Ceste na Gotno vas, 1885. Reclj v Kandiji, 1886. Kondrič-Campa, v lastni hiši, Pošta 1 (je najbolje postregel).

Med zanimivostmi takratne dobe naj omenim še račjo kugo, ki je prinesla dolenjskim krajem ob Krki občutno škodo. Z raki iz Krke, ki so bili med najbolj slovečimi v Evropi zaradi velikosti in okusnosti, so trgovani daleč po

svetu. Raki so prinašali Dolenjski lepe dohodke. Znan je bil poštar Avsec iz Krškega, ki je z raki zalagal celo vladarske dvore na Dunaju in drugod. Krški raki so bili po 15 do 25 cm dolgi, tolsti ter izredno okusni. Krka je bila s svojimi plitvinami in bogatim rastlinstvu ter obilice hranil vzorna za rake. Novomeščani so pridno hodili nad rake v krčmo v Ločni, posebno k Jermanu, kjer so goste dobro postregli tudi s pristno pijačo.

Račja kuga je nastopila leta 1882 in je v nekaj letih uničila v Krki ves račji zarod. Dobi se jih še v nekaterih pritokih Krke, kot n. pr. v Radulji.

Priljubljena celodnevna izletniška točka za Novomeščane so bili Gorjanci z najvišjim Trdinovim vrhom (1181 m). Hodili so tja peš — 4 ure — čez Zabjo vas-Hruško-Gaberje h »Gospodičnu«, malem, bistrem studenčku, kjer je bila tudi planinska kočica z 20 ležišči, ki pa je med drugo svetovno vojno pogorela. Na Gorjance pa so odhajali Novomeščani tudi z vozom do »Vahte«, nato po cesti »Oglarici« do Tovarne, velikega lesno-industrijskega podjetja, ki je med vojno pogorelo, od tam pa peš k eno uro oddaljeni »Gospodičnu«. Na Trdinovem vrhu je bil postavljen visok razgledni stolp z obširnimi razgledom.

Krajši sprehod od »Gospodičnu« mimo Krvavega kama je vodil k sv. Miklavžu, planinskim zavetiščem Hudoklinovih. Mnogi izletniki so si izbrali za letovišče »Malčev krč« nad Tovarno v bližini vasice Gaj s prijazno gorsko košenično s studencem in lepim razgledom.

DOLENJCI!

Naročajte »Dolenjski list« sinovom, znancom in sorodnikom, ki služijo vojaški rok v Jugoslovanski armadi! Hvaležni vam bodo za pozornost in novice iz domačih krajev!

Predplačajte na »Dolenjski list« svojece, znance in prijatelje, ki živijo v raznih krajih Jugoslavije!

Razveselite z domačimi vestmi, partizanskimi spomini in dogodki iz dolenjskih krajev slovenske izselence — Dolenjce v Ameriki in drugih delih sveta! Naročajte jim »Dolenjski list«!

Novo tekmovanje

Uspešno je bilo zaključeno tekmovanje na čast 10-letnice OF, v katerem je vae ljudstvo dalo ogromno sil za doseg boljšega jutrišnjega dne. Delo je postalo splošno tekmovanje. Že drugi mesec pa se udeležujemo novega tekmovanja. — 22. decembra bo minilo 10 let, odkar je bila osnovana naša Jugoslovanska armada. Tudi na čast tej deseti obletnici tekmujemo. Mesec dni tekmovanja je že za nami. Ta mesec je izzvenel v počastitev našega narodnega praznika, začetek narodnega upora. Kakor so naraščali prvi strelji v grmenje in bobnenje naših topov, kakor je pesčica partizanov narasla v brigade, divizije in korpuze, tako naj naše delo narašča in prekaša vsa dosedanja tekmovanja.

»Umetnost ne pozna mej popolnosti«, naj bo geslo vsem kulturno-prosvetnim društvom, ki se bodo udeležila tega tekmovanja. Poletna mrtva sezona naj služi društvom za notranja organizacijska urejevanja in utrjevanja, za dobre izbore

POZIV UPNIKOM IN DOLŽNIKOM

Gozdarstvo avtopodjetje Novo mesto je na osnovi odločbe vlade LRS št. 5/118 z dne 2. VIII. 1951 prešlo v likvidacijo. Pozivamo vse dolžnike, da v desetih dneh poravnajo svoje obveznosti, sicer bodo predani v izterjavo sodišču oziroma arbitraži. Upnike pa pozivamo, da v istem roku prijavijo svoje terjatve. Likvidatorji.

IVO PIRKOVIC

PRISEGA mrtvemu bratu

zapađal telesnemu uničenju, ko je menil, da se rešuje.

Tudi človek s sovjnim nosom in višeco ustnice je imel svoj razburljiv roman brezdomca in ubežnika. Po rodu je bil z Dunaja in je svojo razvajeno zgodnjo mladost preživel v velikem cesarskem mestu. Takrat se je pisal še Wilhelm Schwarz. Na Dunaju je imel še dolgo potem hišo, ki mu je svoje čase dajala nekaj dohodkov, dokler mu je niso ugrabili nacisti. Še preden pa se je to zgodilo, se je Wilhelm Schwarz s starši preselil v Trst, kjer je oče začel trgovino s starim železom. Posli so mu šli dobro. Robo je tvoril po morjih in oceanih z najetiimi ladjami in jo pošiljal celo na Angleško. Schwarzji so se takrat odločili, da postanejo Italijani, in se prekrstili v Negrinjce. Dolgo so kolebali med imeni Negrini, Negroni, Negrone, Negri, Negro, Negretti, Negrelli in Negruzzo in se šele po skrbnem izgovarjanju in prisluškanju v telefon nazadnje odločili za Negrinje, ker je bilo to ime po žici še najrazločnejše čuti.

Mladi Guglielmo Negrini se je hitro zrastel z velikim pristaniškim mestom. Prevzel je njegov jezik in naglas in celo njegov živahni južnjaški temperament. Vzljubil je kulturo italijanskega naroda in celo v najbridkejših dneh svojega iz-

gmanstva, ko so mu vzeli pravico italijanstva, ni v preprih z menoj nikoli zatajil svojega toplega odnosa do tega »otročjega, pa ljubrodusnega naroda, ki so ga tako grdo zapeljali, kakor je sam večkrat grenko potožil.

Nekega dne pa niso ladje več natovrile Negrinjevega starega železa; prekanjeni družabnik je trgovsko hišo uničil in Negriniji so obubožali. Mladi Guglielmo se je odselje preživljal s poučevanjem jezikov. Pridobil si je obsežno znanje skoraj v vseh vednostih, posebno pa še v zdravilstvu, ki ga je proučil skoraj vsega, ko je stari Schwarz v svoji žalosti začel hirati in zapadati po vrsti raznim boleznim in se mu je sin poirtvovalno trudil lajšati trpljenje. Pri vsem tem pa je mladi Negrini ostal brez pravega poklica.

Guglielmo Negrini se je šel za pravovernega Juda ne tako kot Vladimir Ullmann, ki je bil svobodoljubljen človek in brez predsodkov. Oklenil se je tudi sionizma in trdno veroval v novega preroka, Theodorja Herzla, ki je oznanil vstajenje judovske države v Obhljubljani deželi. Sionisti je ogorčeno zavračali ponudbe velikih davc, naj si namesto v puščobni in skalnati Palestini sezidajo novi Jeruzalem rajši v plodnih in neobljudenih deželah

Južne Amerike ali v tropški afriški Ugandi, ko jim je turški polmesec že očitno pokazal svoje neprijazno lice in je bilo videti, da bodo mohamedani nasprotovali obnovi judovske države ob Jordanu.

Nepotesljivo kopnenje po novem Sionu pa se je budilo v Negriniju zlasti, odkar mu je rimska plemenska nestrpnost vzela državljanske pravice in ga napravila »apolida« — blodnega Ahasverja, ki nima nikjer več na svetu doma. Z materjo je zatekel na Hrvaško, tam pa je bilo še huje. Bedno staro mater so mu v naltahem žvinskem vagonu odvlekli v poljski Oswiecim, kjer je zgorela v pečeh. Sam je postal podoben divji živali, ki so jo obkolili lovski psi in se sedaj zaganja, da bi utekla pogubi. Spet je bežal, na meji pa so ga prijeli in je skozi metliške zapore prišel nazadnje v naše mesto.

Italijan ni po svoji naravi nestrpen do tujih plemen, razidem je prusovstvo, s katerim so Mussolinija po sili okuzili, je Negrini pozneje odpustajoče opravičeval zlo, ki so mu ga prizadejali. »Mussolini je bil vedno bolj pod vplivom lepili Judinj kot prusovske nečlovečnosti. Ste čuli kdaj o lepi ruski emigrantki Kuliovi ali ženi bogatega milanskega meščana Margheritti Sarfatti, ki je v življenju rim-

skega samoderžca mnogo pomenila in mu bila celo politična svetovalka?»

»Če Mussolini ne zida že sam krematorijev za Jude, pa vas pošilja v nemške in ustaške« sem pomišljal. »Kdo pa je prvi krivec smrti vaše matere, kdo vaš nesreče?»

»Mislim, da tega Italijani niso hoteli in se bodo premislili. Sedaj grade za Jude taborišča, ki jih bo vzdrževala Amerika z dolarji. Za vsakega interniranca posebej bo plačevala.«

»O, vsaka kanolja vam bo za dobre denarje imela na prodaj nekaj človekoljubja.«

Tudi Negrini je prišel k nam z jetiko. To se pravi, v ječi se je spomnil, da je imel nekoč, v pozabljenih časih, znamenja sušice. To mu je sedaj koristilo. Dobil je vročino pravih jetikarjev in zdravniku, ki je bil bister in prijazen človek, zlahko dopovedal, da ima nevarno vnetja pljuča. Venomer si je meril vročino in jo skrbno zapisoval in so zdravniki seveda uvidnevno pritrjevali, da krivulja rós kaže, da je huda jetika.

Tudi Negrini je namreč trepetal, da ga ne izroče ustašem. Pretel je, da se bo rajši ubil, kot se pustil odpeljati čez Kolpo. V nemi grozi je otrpnil tudi do telesne brezčutnosti, če je začel na hodniku iz nenada nagle korake in laško govorico. Zgodilo se je, da še dolgo potem, ko je nevarnost že minila, ni razumel nobene besede, se otepal z obema rokama in ves iz sebe vzklikal: »Pustite me sedaj, ne razumem nič, prosim, povejte mi pozneje še enkrat!»

Pionirski pohod po Beli krajini

Šestega avgusta ob šestih zjutraj je krenila skupina 23 pionirjev pod vodstvom pionirskih voditelj gimnazijcev-višjeolcev in vzgojitelja na pohod po Beli krajini. Namen pohoda je bil, da si pionirji ogledajo najvažnejše kraje črnomeljskega okraja.

Iz Črnomolja so krenili pionirji v Stari trg, Sinji vrh, Vinico, Preloko, Adlešiče, Podzemelj, Metliko, Suhor, Semeč in nazaj v Črnomelj. V vseh navedenih krajih so si pionirji ogledali krajevne zanimivosti, seznanili so se z zgodovino kraja kakor tudi z raznimi dogodki iz narodnoosvobodilne borbe. Prenočili so po solah, Svet za prosveto pa je že prej odposlal na posamezne šole potrebno količino hrane, katero so malim izletnikom prav okusno pripravile bodisi učiteljice, bodisi članice organizacije AFZ ali pa mladinke. Ves pohod je potekel v najlepšem redu in točno po predvidenem načrtu.

Najdaljši pohod je bil iz Črnomolja v Stari trg (18 km), ki so ga pionirji z lahkoto izvedli, saj so se takoj po prihodu v Stari trg lotili žoge. Popoldne so si privoščili kopal v Kolpi, nato pa so si ogledali še Predgrad. Čeprav so imeli vsi čevlje, so potovali večinoma bos; vsi prsti na nogah so ostali nepoškodovani. Kjer koli je bilo mogoče, so se pionirji kopali. Učiteljstvo na solah jih je seznanjalo z zgodovino kraja in šole ter z zemljepisnimi znamenitostmi. Člani Zveze borec so jim opisovali razne dogodke iz borbe, ki so bile v posameznih krajih. Prav hvaležne poslušalce sta imela tajnik Krajevne ljudske odbora Stari trg tov. Lavrenčič in tov. Kočvar na Suhorju. V Adlešičih je učiteljica Zofija Vrhovec na zanimiv način prikazala pionirjem vse najzanimivejše zgodovinske in zemljepisne dogodke kraja in bližnje okolice.

Vreme je bilo ves čas ugodno, le v Podzemlju je izletnikom nagajal dež, da se niso mogli kopati. Poleg svojih dolžnosti sta oba pionirska voditelja skrbela ves čas pohoda v skupini za prav vedro razpoloženje.

Prvi pohod po Beli krajini je popolnoma uspel. Ob zaključku pohoda so pionirji izjavili, da bi želeli pohod kar nadaljevati po ostalih še neobiskanih krajih.

Za prenočišča in hrano je bilo povsod prav dobro preskrbljeno.

Pionirji so dobro spoznali vse kraje in obljubili, da bodo vse to prenesli tudi na svoje šolske tovariše. Na pohodu so sklenili tudi prav iskrena prijateljstva, kar

Kaj dela mlčina v Trebanjskem okraju

V trebanjskem okraju je mladinska organizacija uspešno izvršila veliko nalogo, ko je popolnoma poslala svoje člane na gradnjo proge Doboj-Banja Luka. Tudi ostalo delo organizacije v nekaterih aktivih dobro napreduje. Mladina v St. Rupertu je obdelala dve veliki njivi, posejani s krompirjem in sončnicami. Za prodane pridelke je prejel mladinski aktiv 15.000 dinarjev in je s tem uredil mladinsko sobo. Zdaj je mladinska soba v St. Rupertu vzel vsemu okraju, saj dobi v njej vsako uro kakega mladina, s katerim se lahko pogovori o delu mladinske organizacije. Včasih je mlčina potepala od hiše do hiše, zapeljevala so jo slaba pota, danes pa najde delo in razvedrilo v svojem prijetnem kotičku. Organizirali so šahovsko skupino, telovadno društvo, sodelujejo pa tudi pri kulturno-umetniškem delu. Sekretariat mladine se dobro zaveda vzgoje svojih članov, saj imajo pogostokrat razna zanimiva predavanja o novih gospodarskih uredbah in podobno. Vsekakor je treba pohvaliti sekretarja mladinske organizacije Ivana Zgonca, ki se trudi in išče nove oblike, s katerimi mlado organizacija še bolj pritegnila. Mladina v Sv. Križu pri Litiji je pri napelji elektrike precej pomagala vaščanom s prostovoljnim delom. Aktiv čevljarkega podjetja Mokronog je pomagal pri raznih delih kmetijski delovni zadrugi, pri čemer je naredil 1050 prostovoljnih ur.

je prišlo do vidnega izraza pri razhodu. Žal pa niso nikjer obiskali pionirjev vsaj zvečer domači pionirji, kakor je bilo predvideno.

Za prvi uspešni pionirski pohod po Beli krajini se moramo zahvaliti v prvi vrsti Svetu za prosveto in kulturo, ki je pohod materialno podprl, kakor tudi vsem učiteljem, članicam AFZ in mladinskimi organizacijam, ki so prav dobro skrbeli za preskrbo naših pionirjev.

Ali ste že kdaj plavali nad Novim mestom?

2. septembra pozinkusite srečo na velikem aeromitingu v Prečno pri Novem mestu! — Ob otvoritvi dolenjske jadralske šole in letališča, kjer je v letu 1943 pristalo prvo partizansko letalo v Sloveniji, bo izžrebanih 17 srečnikov za brezplačno poletje nad Novim mestom in okolico.

Na sporedu letalskega dneva bo med drugim tudi napad obveznikov predvojske vzgoje na »sovražno letališče«, gledalci pa bodo imeli tudi redko priliko ogleda skupinskih in posameznih poletov naših jadrancev, motornih letal in akrobacije pilotov. Sodelovali bodo tudi padalci. Sodelujejo člani Zveze borec, pripadniki JA, fizikurniki in kulturno-prosvetna društva. Po sporedu prosta zabava s kulturnim sporedom. — Presenečenje: nogometna tekma Suhl: Debeli! Kdo bo zmagal, kdo bo poletel nad Novim mestom in Dolenjsko?

Odločite se že zdaj: v nedeljo, dne 2. septembra, vsi v Prečno na prvi dolenjski letalski dan!

Ivan Bele je šel že devetih v mladinsko brigado

Spet so nove mladinske brigade zamenjale srednješolsko mladino na letošnji mladinski progi Doboj-Banja Luka. Z dolenjsko brigado »Milana Majnca« je odšel kot komandir čete tudi Ivan Bele iz Preloze pri Božnem dolu, ki je postal med mladinci Dolenjske avtoritativni rekord. Devetlet je že v mladinski brigadi, v katerih je prebil že 16 mesecev. Bil je na progi Sama-Sarajevo, pri gradnji tovarne v Zeleznicah, na gradbiščih Novega Beograda, na avtomobilski cesti Bratislava in enostopi in že tudi na letošnji mladinski progi. Devetkrat je že bil progolasec za udarnika, od tega trikrat v Novem Beogradu enkrat v Črnomlju na drž. posostvu. Med mladinci je priljubljen komandir, ki s delom potegne za seboj svojo skupino, ki je že kar običajno cela udarniška.

Njemu in ostalim dolenjskim brigadirjem pošilja mladina Dolenjske in Osvobodilna fronta dolenjskih okrajev najlepše tovariške pozdrave in jim želi kar največ uspehov na progi!

Gibanje prebivalstva

V okraju Trebnje: V Juliju se je rodilo 20 otrok, od teh 13 dečkov in 7 deklet. Poročeno je bilo 8, umrlo pa je 26 oseb, od teh 14 moških in 12 žensk.

Poročili so se: Mizarski pomočnik Stanislav Smrke iz Čateža in gosp. pom. Marija Vrhovec iz Vel. Loke. Zelezničar Aleksander Bevec iz Bistrice in gosp. pomoč. Ivana Jakob iz Bistrice. Gradb. delavec Ludvik Loviš in delavka Marija Hribar, oba iz Mokronoga. Rudar Boro Plostak iz Senovega in poljska delavka Olga Fabjan iz Krmelja. Drž. namestnik Marjan Kisovec iz Ljubljane in nam. Silva Kotar iz Ribnice. Rudar Karlo Hribar iz Artič-Krško in kmečka hči Kristina Brogar iz Telš. Zelezničar Janez Pavliha iz Hotič pri Ljubljani in šivilja Jožeta Smrke iz Sv. Križa. Mali kmet Janez Miklič in kmečka hči Tatjana Kosenko, oba iz Sv. Križa. — Čestitamo!

Umrli so: Gospodinja Marija Kunčič, 82 let, iz Mokronoga. Učiteljica Marija Fister, 89 let, iz Mokronoga. Otok. Verona Porebar, 11 mes., iz Vel. Loke. Delavka Neža Papč, 50 let, iz Trebnja. Kmet Janez Jerič, 32 let, iz Dol. Nemške vasi. Servirka Silvestra Lavriha, 20 let, iz Dol. Nemške vasi. Otok. Alojzij Tomc, 1 dan, iz Dobriča. Učiteljica Ivana Kužnik, 75 let, iz Dobriča. Otok. Milan Tome, 1 dan, iz Dobriča. Posostnica Neža Kopa, 76 let, Prismoško. Učiteljica Frančiška Grandovec, 72 let, iz Vel. Gabra. Delavec Anton Novak, 64 let, iz St. Lovrenca. Kmet Mihael Sladič, 51 let, iz Vel. Cir-

nika. Kmet Anton Kolenc, 88 let, iz St. Ruperta. Otok. Jožef Slapsak, 6 mes., iz St. Ruperta. Otok. Jože Gornik, 4 leta, iz St. Ruperta. Upok. rudar Ivan Kos, 32 let, iz Mirne. Mirko Hruška, 19 let, iz Dol pri Litiji. Učiteljkar Janez Jontč, 82 let, iz St. Janja. Delavka Ana Kumar, 89 let, iz Krmelja. Posostnica Marija Skoporc, 32 let, iz Trbiča. Delavka Marija Petrič, 78 let, iz Sv. Križa. Kmet Janez Pavc, 71 let, iz Čateža. Učiteljica Jožeta Medved, 50 let, iz Sv. Križa.

V okraju Kočevje: V Juliju se je rodilo v kočevskem okraju 40 otrok, od teh 23 dečkov in 17 deklet. Umrlo je 11 oseb, porok pa je bilo 14.

Poročili so se: Kmet Oberstar Stanislav in delavka Kaplan Frančiška, oba iz Rakinice. Sofer Kos Silvester iz Ribnice in delavka Gnidica Stefanija iz Dolenje vasi. Kovad. Hožjan Ivan in delavka Premru Stanislava, oba iz Kočevja. Tesar. Hostar Julij in delavka Horvat Helena, oba iz Knežne lipe. Namestnik rep. Stane in službenka Tomica Justina, oba iz Ljubljane. Delavec Hafmann Franc in delavka Verbovskec Ema, oba iz Kočevja. Delavec Virant Franc in delavka Vilmutina Matilda, oba iz Kočevja. Rudar Kravanja Edvard iz Polmina in delavka Miklar Antonija iz Zelje. Delavec Znidarčič Stefan iz Zelje in delavka Krivec Marija iz Salke vasi. Logar Modij Božidar in drž. usl. Jagodič Amalija, oba iz Bleda. Gozdni delavec Turk Anton in Pleč in delavka Lipovec Marija iz Kočevja. Kmet Susan Martin iz Osolje — Italija in šivilja Oražen Angela iz Kočevja. Krovjaš Bilal Johan in delavka Gimperman Angela, oba iz Kočevja. Kmet Glad Jože iz Kočevja in šivilja Pontar Ivanka iz Fare. — Čestitamo!

Umrli so: Gospodinja Zaja Marija iz Zimaric, stara 71 let. Otok. Cvelbar Leopold iz Kočevja, star 1 mesec. Kmet Marinč Ivan iz Kostelja, 89 let. Šivilja Skarj Marija iz Kočevja, star 67 let. Otok. Jurca Marjan iz Kočevja, 1 mesec. Trgovec Bartol Rudolf iz Kočevja, star 86 let. Kmet Mohar Anton iz Loškega potoka, 55 let. Rački Ivan iz Kočevja, 30 let. Zel. del. Lovšin Viktor iz Sušja, 89 let. Kmet Kluk Franc iz Gorice vasi, 89 let. Gosp. Urh Ivana iz Trave, 45 let.

Še o kmetijski zadrugi na Suhorju

O nepravilnostih v poslovanju kmetijske zadruge Suhor sta v zbirki zadnjem času dva članka, eden v »Ljudski pravici«, drugi v »Dolenjskem listu«. Star belokranjski pregovor pravi: »Kar je prevedeno, tudi s kruhom ni dobro, zato bom tudi jaz nekaj napisal. Ne mislim omiljevati grehov, ampak stvar prikazati tudi z druge strani. Kdo je za nepravilno poslovanje in škodo v kmetijski zadrugi na Suhorju kriv, bo ugotovilo sodišče, primanjkljaj pa bodo ugotovili šele po temeljiti reviziji in ureditvi knjigovodstva. Metati vae v en kos pa ni pravilno, niti ni to način odpravljanja napak.

Če pogledamo delo splošnih kmetijskih zadrug v Beli krajini, bomo ugotovili, da je v zadnjih dveh letih kmetijska zadruga Suhor dosegla največji razvoj. Pred dvema leti je pod imenom kmetijske zadruge poslovala samo trgovina. Ko se je predsednik Anton Saje vrnil iz združnega tečaja v Ljubljani, so kmalu ustanovili ekonomijo in še istega leta prevzeli delo obnovitvene zadruge in žare poljolarstva. Velike težave so bile z ekonomijo, preden so bila urejena gospodarska poslopja in nabavljena živila; te težave so bile s posameznimi člani, toda popustili niso. Na pobudo predsednika so lani ustanovili še mizarsko, kolarsko in sodarsko delavnico in v ta namen obnovili veliko poslopje zraven žare ter zgradili nove prostore za delavnice. »Znani« so se na neupravičeno in proti predpisom. Za gradnjo načine; upravičeno, večkrat pa tudi neupravičeno, ni bilo kredita in so izkoristili neizbrpan kredit od združnega doma. Za delavnice so bili potrebni moderni stroji — kaj jih dobili? Tovariši Saje jih je iztaknil nekaj v Škofji Loki, kjer so neizkoriščeni javni, nekaj pa tudi v Mariboru. Treba je bilo precej dobre volje in truda, potrkati na steno vrata, se priklanjati pred birokr-

cijo — danes pa ti stroji že služejo avojemu namenu — skupnosti. Delavnice se niso popolnoma uredile, niti se niso vsi stroji postavili, ker so na »dopustu« nekaj delov izgubili. Te dele so šele pred kratkim našli v Zagrebu. Sedaj postavljajo 10 elektro-motorjev, tako da bo vsak stroj imel svoj pogon. Pri plačilu strojev je prišlo tudi do raznih finančnih prekrškov, ki so delno že urejeni.

Vae delo na ekonomiji kakor v delavnicih je pravzaprav vodil predsednik sam. Upravni odbor se je za razvoj zadruge le malo zanimal; na malostevnih sešajih ni bilo nobenih konkretnih predlogov. Veliko se je govorilo za hrbotom, kar je že stara in zelo slaba navada Suhorčanov. V trgovini je bil skoraj vsaka dva meseca drug poslovođa, knjigovodstvo je bilo neurejeno, poslovođjem v delavnicih in na žari je dalj upravni odbor potuho, okrajna zveza KZ pa je preveč hladnokrvno gledala tako poslovanje in nudila premalo pomoči. Zato ni čudno, da je finančna inspekcija ugotovila razne nepravilnosti.

Da je pri pogojih, ko je skoraj vse delo slonelo samo na predsedniku, prišlo do finančnih prekrškov, pomevreb in tatvin, ni tako čudno. Vprašanje pa je, kdo je pravzaprav glavni krivec. Uslužbenici svojih dolžnosti niso v redu opravljal, upravni odbor je spal; s predsednikom se delno strinjali, da pri vsem tem delu ni imel časa pregledovati Upravnih listov in raznih predpisov. Organizacija pa bi lahko bila vendarle bolj ša, kar je predsednikova krivda. Ni dovolj samo začeti, treba je tudi pravilno delati. Finančna inspekcija bi morala zadrugo večkrat obiskati.

Za nadaljni razvoj in delo zadruge je zato potrebno:

1. Urediti knjigovodstvo, napraviti bilanco, ugotoviti dejansko stanje in rezultat poslovanja.
2. Krivce izročiti sodišču.
3. Pravilno organizirati delo v trgovini, v podjetjih in na ekonomiji in še dalje razviti gospodarstvo zadruge, ki bo pasivnemu kraju v veliko korist.

Za uresničenje teh nalog se bo novi upravnik z vsestransko pomočjo upravnega odbora in okrajne zveze KZ moral dobro zavzeti, kajti šele potem bodo vidni uspehi in namen kmetijske zadruge na Suhorju. — 3

»Draga Ruth« na novomeškem platnu

Film, ki ga bodo prihodnji teden vrteli v novomeškem mestnem kinu, je proizvod znane Paramount Pictures družbe. Na platnu so zbrani igralci William Holden, Joan Caulfield, Billy de Wolf in Edward Arnold poleg mnogih drugih, ki so pod vodstvom režiserja Williama Russella zaigrali sočno komedijo. Dojanje se razvija v letu 1944, ki je na videx mirno tudi v nekem new-yorskem predmestju, kjer pa najmlajša hči sodnika Wilkina vendarle sodeluje kakor tisoč in milijoni drugih ljudi za zmagajo zaveznikov nad silami osi. Prikupna Miriam ima polne roke dela v organizacijah in drugih zasednih službah, izmed katerih piše pisem vojakom na fronto, seveda, nikakor ne spada v zadajo vrsto. Komu se ne prične pozdravek od doma, posebno če je priložena ljubka fotografija in topel vdih sreča... Miriam, ki podpisuje v pisemh Ruth, skuša pri tem lepo kaso. V družino se hoče vrniti bančnik Albert Kummer, ki baje zaradi »slabega« nikakor ne spada na fronto, načrta pa mu prepričati poročnik letalstva Bill Scaeroff. V vedno bolj zamotane strune se vlečeta tudi oče in mati obeh nadobudnih hčera, tako da se Ruth s težavo odloči, no, končno — kaj naj bi sicer drugega pričakovali v komediji, čeprav vojni zaključki dejanje običajni srednji ključek.

Vojna komedija je posebna vrsta filma. Draga Ruth se zaradi jasne osti proti skrivaču in verziškemu razlikuje od podobnih filmov in je, po svoje, gledana v udi takratnih potreb, boljši film od vrste vojaških komedij, ki so izzevali v plehko limonado.

KOTIČEK ZA GOSPODINE

Mleko se nam poleti ne skvari, če ga večkrat prevremo in mu prišemo nekoliko dvojnokislige natrona (1—2 grama na 1 liter mleka) ali nekoliko salicilne kisline (1 gram na 1 liter). Mleko nima zato nič slabšega okusa. Primesi lahko dobite v vsaki lekarni.

Iz trde vode napravimo mehko, če jo dalj časa kuhamo; pri tem se apnenec iz vode izloča in usede na dno. Kuhanje pospešimo s tem, če denemo v vodo nekoliko sode ali dvojnokislige natrona (za noževo konico na liter vode).

Kako konzerviramo jajca. Bistveno za konzerviranje je, da zapremo natanjost pred zrakom, se pravi, da zamažimo luknjice v jajčni lupini. To dosežemo na različne načine, na primer tako, da pomočimo jajce v precej gosto apneno vodo in ga spravimo, ne da bi ga obrisali. Dolgo se ohranijo jajca, ki so ležala vsaj eno uro v raztopni salicila, lanenega olja ali šelaka. Dobro se tudi ohranijo, če jih vložimo v raztopino enega dela vodnega stekla in šestih delov vode.

Prekajano meso obvarujemo pred plesnobo, če ga namažemo z debelo plastjo razsoll. Na ta

način lahko očistimo plesnobe tudi plesnivo prekajano meso.

Ribe ostanejo celo poletni nekaj dni sveže, če osnažemo znatraj potresemo z ogljem in jih napolnimo ter obložimo s koprivami, zavijemo v cunj, namočeno v kisu ter jih obesimo v hladni in zračni prostor. Dobro se ohranijo ribe tudi, če jih zunaj in znotraj potresemo s sladkorjem, kar pa si bomo prihranile in raje uporabljale oglje, v slabšem primeru pa tudi sol. Da se nam moka ne pokvari, jo moramo shranjevati v zelo suhem in zračnem prostoru. Večkrat jo moramo do dna premešati, sicer se radi zareda v njej močni črvi, ribice ali ščurki.

NASVETI

Madeže sladolema odstranimo, če madež oplaknemo z mlačno vodo. Tudi madeže sladkornih sokov odstranimo tako.

Da ne bodo barve tiskanega blaga prehitro obledelo, operimo obleko v vodi, v kateri smo kuhali olupljen krompir. Dodajmo še belega kisa ali amoniaka (dve žlici na dva litra vode).

Madeže od sladkorja ali piva odstranimo s čistom špiritom: če je blago občutljivo barve, uporabimo vodo, pomešano s špiritom.

Krvave madeže izpiramo z milom in mehko vodo.

KOČEVJE

Aero-klub iz Kočevja je organiziral padalski tečaj, ki se ga je udeležilo mnogo ljubiteljev padalskega športa. Razen tečaja v Kočevju je bil tečaj tudi za vlaklo med dijaki, ki so se vozili v Kočevje v šolo. Vsi tečajniki so bili dravniško pregledani in čakajo zdaj amo še na dan skokov.

Oglas

V nedeljo 12. avgusta sem izgubila za vožnji iz Rumanje vasi v Dol. Toplice lensko torbico sive barve, v njej pa 3000 denarnih bonov, 2000 din gotovine in več legitimacij. Poštenega najditelja prošim, da mi vrne bone in dokumente, lenar pa naj si obdrži za nagrado.

Ureje uredniški odbor — Odgovorni urednik Juna Gornik — Naslov uredništva in uprave: Novo mesto Kapucniški trg 3 — Poštni uređaj 33 — Tekočni račun pri Komunalni banki v Novem mestu, številka 19323 — »triletna naročnina 75 din polletna 120 din, letoletna 300 din — Naročnina se plačuje vnaprej — Tiska tiskarna ljudske pravice v Ljubljani.

IZPRED SODIŠČA

NEVARNA SKUPINA MLADO-LETNIH VLOMILCEV OBSOJENA

V preteklem tednu je senat novomeškega okr. sodišča razpravljal o krivdi skupnice mladoletnikov, ki so zaradi slabe družbe in vzgoje našli na kriva pota. Že skoraj dve leti so se v okolici Mokronoga na področju srednjega lanskega in Sv. Vrha pojavljale različne vlomne tatvine. Ljudje so prijavljali organom oblasti, da so jim bili iz sidanle in stanovanj ukradeni najrazličnejši predmeti, kot obleka, perilo, hrana, konzerve, posoda, iz sidanle pa predvsem vino, žganje in steklenina. Florjanu Kolenu na Sv. Vrhu so zlikovci ukradli iz stanovanj poleg raznih predmetov tudi radijski aparat Orion.

Pred dvanajsetimi meseci pa so organi ljudske oblasti prišli vlomilcem na sled in kmalu zajeli skupnico šestih mladoletnikov, ki je hodila z Iga pri Ljubljani k rasti na Dolenjsko kmalu po aretaciji mladoletnih vlomilcev so tatvine v okolici Mokronoga prenehale. Obtoženi so na razpravi odkrito priznali storjena kaznivá dejanja. Vodja in pobudnik skoraj vseh tatvin je bil 19-letni N. N. z Iga, ki je sam zagrešil 11 velikih tatvin, ostalih pet obtožencev pa je zagrešilo vrsto manjših tatvin. Sodišče je obsodilo glavna organizatorja skupnice na 5 in 3 leta strogega zaporá, ostale obtožence pa na kazni od 7 do 9 mesecev zaporá.

SKRUNJCI DRŽAVNE ZASTAVE IN JUNAKI NOŽA PRED SODIŠČEM

22. julija — prav na državni praznik Ljudske republike Slovenije — je župnik Podlipnik v Sela-Sumberku v trebanjskem okraju praznoval zlatomašniški jubilej. Temu slavnju so hoteli dati izrazni čim vidnejši pomen. Na pohodu čekevnega ključarja Miha Ozimek st. so fantje posekali več mlajev ter jih pripravili za postavitev. Na predvečer slavnja je tajnik KLO Ferdo Zupančič pripel na 16-meterski mlaj z žico državno zastavo. Pred postavljanjem mlaja so se fantje okrepčali v vaški gostilni, nato pa se v mraku lotili postavljanja. Sin ključarja Miha Ozimek mlaj, ki je opazil zastavo na mlaju, pa jo je odstranil in vrzel na tla. Za zastavo se fantje niso več bržali, temveč so jo pustili v blatu in so celo hodili po njej. Šele ko so bili z delom gotovi, je eden izmed njih zastavo pobral ter jo vrnil na pločnik bližnje hiše, od koder so jo

Razpis

za enoletni tečaj na kmetijsko-gospodinjski šoli Marenberg OLO Slovenjgradec in Mali Loka OLO Trebnje.

S 1. oktobrom 1951 prične reden pouk na enoletnih kmetijsko-gospodinj-skih solah. Dekleta, ki žele obiskovati to šolo, posebno članice zadrug, naj vložijo prošnje na upravo šole: Marenberg ali Malo Loko, pošta Velika Loka, do 15. septembra. Prošnji naj prilže:

1. zadnje šolsko spričevalo (najmanj dovršena osnovna šola),
2. prepis rojstnega lista (starost od 17 do 30 let),
3. potrdilo o imovinskem stanju družine (ki ga naj overovi KLO),
4. kratak življenjepis,
5. zdravniško potrdilo.

Enoletni kmetijsko-gospodinjski tečaj je namenjen le dekletom, ki se bodo po tečaju vrnila na kmetijsko delo. Viada LRS, Svet za prosveto in kulturo.

Kino

KINO NOVO MESTO PREDVAJA: Od 24. do 27. avgusta — ameriški film »Morski volk«. Od 28. do 30. avgusta — ameriški film »Boomerang«. Od 31. VIII. do 3. septembra — ameriški film »Draga Ruth«.

Oglašajte v Dolenjskem listu

Reklama prinaša uspeh — poslužite se malih oglasov, objav in reklamnih oglasov v edinem dolenjskem tedniku